

GYŐRI LÁSZLÓ

A támadás

Mindent elesznek előlünk a kertben.
Szánk elől veteményesünket,
szemünk elől a virágok szirmait.
A bőség, a jóság, a szépség egyre fogy.
Csonkok, csutakok merednek fölfelé.
Hulladékon hálnak, teraszon terpednek el.
A végsőre vágynak, a küszöb sínje is túl kevés.
Nyúlnak, vonszolódnak
nehézkesen, lassan, kimérten,
mind előrébb a cél felé,
amelyet egyelőre még mi sem ismerünk.

Sehol a régi, a meghitt,
amelyre még akadt
egy-két nem barbár, finom ellenszerünk.
Újak fekszenek rá a tápázkodó szálra,
hevernek az étken,
a lélek gerezdjein,
s reszelik kövéren, letéphetetlenül.

Nem rendül meg a kert?
Nem hasad ketté a mákgubó?
A meteor mindig megbicsaklik,
ők beleálltak rezegve a Földbe.
Vonulnak rajta, máris túlon túl közel.

Vízöntő

*A Kilenceknek
Változat egy Suhai Pál-versre*

Inkább a kő mohos álla,
inkább a kő mohos álla,
mint a vének nyútt szakálla,
mint a vének nyútt szakálla.
Inkább a kő mohos álla.

Inkább a kő borostája,
inkább a kő borostája,
mint a tajték borotvája,
mint a tajték borotvája.
Inkább a kő borostája.

Ég alatti, föld feletti,
ég alatti, föld feletti,
ki mert olyat, amelyet ti?
Ki mert olyat, amelyet ti,
ég alatti, föld feletti?

Legyek én a víz öntője,
legyek én a víz öntője,
éledjete megint tőle,
éledjete megint tőle.
Legyek én a víz öntője.

A mozgólépcső

Anyám kisvárosban él, ahol sohase buszozik,
gyalog teszi meg az utat a szomszédos boltokig,
nem ül kerékpárra, csak ő módon gyalogol,
kezében kosár, amely minálunk garaboly,
útját a lámpák hármass csillagai
nem szokták sehol megállítani,
alig van zebra, ha piacra, legmesszebbre megy,
óvják a gépkocsik az öregek lépteiket,
mindenki ismeri, alig akad a városban idegen,
kérdézetik tőle, hová tart ily kora reggelen,
nyugodtan jár-ke, szeldesi mára a holnapot,
nem retteg, nem éri szokatlan, rossz dolog,
nem nyüzsög tömkeleg, a járda nem téríti ki,
minden hajlatát, követ ízről-ízre, régóta ismeri.

Aztán gondol egyet, bár sosem vonatozgat,
nekivág a messzi, lassú horizontnak.
Látni akarja legalább egyetlen egyszer, hol lakik,
hogyan megy élete fiának, új sorsa mire, merre nyit?
Reméli, jóra. Fia, új menyé várja az állomáson,
karon fogva viszik, s intik, hogy mire vigyázzon.
Alig bírnak a torlódó dagályon hármassban áthatolni,
akár a moziban, az áradat annyira valódi.
Egymásba fogóznak, hogy el ne sodródjanak.
Metróra szállnak, most jön csak a legvadabb pokol,
a mozgólépcső surrog, ömlik az irdatlan gomoly
valahová alá és nem áll meg egyetlen pillanatra sem.
Hordja a mélybe a rengeteg idegent a lépcső.
Jaj, ha elzuhanna, de már sóhajtani késő,
viszi a lába, viszi öntudatlan,
már alatta az árvíz, hogy fulladozzon abban.
A végtelen szalag hirtelen elkapja,
hátradől, s ajkán jaj szakad a jajra,
de mire a sóhajt kétszer kimondaná,
már viszi a zuhatag, viszi a föld alá.

Nem is volt szörnyű, mondja majd odalent,
fogtok ti még látni nem holtat, elevent.
Hát túléltem ezt is, majd otthon elmesélem.
De hogy így történt-e, arra már nincs tanú.
Hány halottak napján újult a koszorú
azóta a sírján! Ismerős, rokoni halottak
között meghitten ő is a földbe olvadt.
Belebotolt a sírba, fogtam, de eleresztett.
Szokatlan így járnai, akárcsak Budapestet
a zord mozgólépcsőn, nem csoda, megbotolt.
Egymásba fogóztunk, a két sors összeforrt,
ám egy rossz mozdulat, s Káron elragadta,
levitte a mélybe a sötét víz végtelen szalagja.

Tettenérés

A hűtő ajtaja kitárul,
a szekrényből kibuggyan a fény:
mint akit haslövés nyitott ki,
kezében tartja kiomlott beleit,
és csodálkozó szemmel tömné vissza őket.

Megremeg a víz a műanyagpalackban,
a víz fénye rendül a szememben.
Mintha rám nézett volna valaki,
úgy nézek oda a hirtelen fényre.
Iszkolnék, akár a plázában a tolvaj,
mert a kamera lefényképezi.
Úgy surranok a spájzba éjszakánként,
mint a fogoly, aki csontra aszva koplal.
Ki nézett rám, ki fed meg most engem,
hogy kimászkalok folyton önmagamból?

A dögevő

Az utolsó utáni pillanat sakálja.
A legvégső pillanat csontjain ropogtat.
Elhullott keselyűkön él.
Karácsonyra este vásárol fenyőfát.
A végkiárusítást sorral koszorúzza.
Csámcsog a csődön.
Mások sirásán veszi a nevetést.
Türelmet a türelmetlenektől.
Jóságot a jóságtalanoktól.
Parkinsonos, hogy fölverje a tejszínt.
Földrengéssel ringatja a bölcsőt.
Meghal, de másnak.
Végkiárusított halált nyújt neki.

LADIK KATALIN

Metró versek

1.
amióta bicikli helyett
néha metrón utazom
ilyesmi történik velem
hosszú fekete kabátom
mehúzgálják
budapesten
vagy nem fizetek
münchenben a spielstrasse
felé menet
münchenben a színes állomások
mint a likőr
elszédítenek
párizsban mindenki esőszagú
ott vannak a csövek
párizsban g. a. úr x-ben
jutott eszembe
párizsba csokoládé nélkül indultam
sápadtan tértem vissza

2.
egy fogkefe
a személyiség halála után
úgy él tovább
hogyan emlékezetének rongyai
megmaradnak a pohárban
c. elvtársnak
sétapálcája volt
mit kezelőgombnak viselt
így volt legalábbis ezt hitte
bizonyos dolgok
melyek jellemére vonatkoztak
például irattáskája
hattyúként úszott felé
de egyszer
lift helyett
villanyégőbe lépett be
nyílt az ajtó
sok ezer villanyégő jött ki
c. elvtárs helyett
mosolygott
eldobta sétapálcáját
mely ragyogó villanyégőbe
visszavezet

3.
büntetendő cselekmény
vörös cérnaszálat
húzni
az utcán
a járókelők kabátjára
a villanypóznákra
a fákra
a fűre lépni tilosra
a testemre csavarni
azóta okosabb lettem
ez lett a veszttem

4.
többféle bicikli van
a beszéd például
sőt a hallgatás is

5.
mert lennie kell
valaminek
amiért mindezt
érdemes
amitől így dübörög
ez a dübörgő
-et

csak tudni kell
mikor be-
meddig
mikor ki-
aki tükörbe néz
mindig más valakit
szeretne látni
mint a tükör
önmagát szeretné
visszaadni
ő akinek csengő van a torkában
ennyije van
átszálló menetjegyet kér
egy másik életbe
kettős megálló:
még egyszer
ugyanott ugyanakkor
másképp
végállomás:
újra
ugyanott
ugyanúgy

volt ereje és célja volt
száguldott a kijelölt úton
mert aki nagyon sokáig

akik várták
meghaltak vagy meg sem születtek

túl későn
vagy túl korán érkezik

ACSAI ROLAND

Rokonok

(Fehér László *Rokonok* című festményére)

1.
Képzelete ráfesti apját és saját magát
A játszótéri platán foltos törzsére –

A platánra, ami alatt felnőtt,

És ami a gyerekkori délutánokon
Filmeket vetített neki az apróköves útra
A lombokon átszűrődő napfény
Diavetítőjével.

2.
Amíg gyermeke meg nem született,
Nem is tudta, hogy voltaképpen
Milyen a saját arca.

Én vagyok a tó

Nem a lányom hasonlít rám,
Az én arcom tükrözi az ő vonásait.

CZILCZER OLGA

Rendhagyó mese

Diadalmasan hagyta maga mögött a kettőt. A harmadikat, a legnagyobbat hogy győzze le, ha még a szerencsét hozó megszólítás se jön a nyelvére? Havasom, ha jó... halihó... próbálkozott.

Havasod a ménkő, ott úszkál a tengerben, sértődött meg a hegy. Annak hullámaint háborgasd inkább. S még jobban befészkelte magát a messzeségbe, állig felhúzta a paplant.

De a legény a tengert csak a fürdőkádból ismerte. Dugóhúzásra jött az apály, csapnyításra a dagály. No, meg időközben hegymászó kedve is elapadt. A felhőt, amit a csúcsra tűzött volna, hagyta zsinegestől elszállni.

Felhő? Léggömb? Mi száll ott? Egy ufó? Egy Forma-1-es versenykocsi? Mért ne változtathatna alakot ő is? S ha negyedszer is próbát tenne?

Foga javát kihullatta. Haja már egy szál se. De öregemberként az „Öreganyám” még annyira se jutott eszébe, mint korábban.

Nagyapa

Jelen vagyunk, ha ezt jelenlétnek hiszed
(Euripidész: Héraklész gyermekei)

Olyanok lesznek, mint a reggeli felhők
(Ozeás)

Tegnap meglátogattam. Nem nehéz-e a takaró? Első kérdésem alól kibújt. Nézd, mondta. A felhő ellibbent. Amint fölkel, pihéire foszlott. Eleredt az eső, hát jobb híján beálltunk egy pók szőtte lomb alá. Ha a szó szóra, takaró pókhálóra cserélhető, még azt is megkérdeném... Hát Margitom, Lacika, vágott közbe, Ágnes meg Ilona? Kisfiú apám nevét ki se merte ejteni.

Hogy mondjam el neki (el inkább ne mondjam?), hogy abban a bizonyos évben, melyet már (szerencséjére) nem ért meg, mind odavesztek.

Hát az ott? Egy újabb felhő? Vagy a füst? Fölnézve, láttam, ott tömörül.

SEBESTYÉN ÁDÁM

Üzenet a csöndből

Halott kismacskák nyávogása
az éjszaka.
Jó volna visszatérni
valakihez.

Tíz körömmel az aszfaltba
marva, kétségbeesetten
szólítani valakit.
Jó volna a sárba süppedni,

dideregni a vizenyős
csonthidegben. Égre emelt
tekintettel eltakarni
a fátyolfakó Holdat.

Jó volna elfelejteni
a városokat. A csíkokkal
mázolt autópályák helyett
a Tejút spirálkarjaira tekeredni.

Jó volna a csöndbe visszamenni.

A halott kismacskák
visszhangzó nyávogásában
megsejteni a néma pillanatot.

Belépünk

Az ösvény szűkül,
az otffelejttett léptek
leválnak rólunk,
mint az illat.

Látod a kidőlt fát.
Itt kezdődik
a dantei erdő.

És itt kezdődik
egy végtelen megváltás
zarándokútja.

Áldozat

Szétszórt kövek, elejtett kés,
fűszálak vérrel mázolt emlékei.
Ugyanaz a szertartás ismétlődik
minden reggel. Kilépsz magadból,
szobád falain átsuhansz, át a házon,
majd elindulsz az ismerős domboldal
felé, óvatosan átlépve a harmatnedves virágokat.
Ugyanaz a titokkeresés foglalja fénybe
az első pillanatok. A tisztás még
kavarog a köd és a fák lombjain
át betörő napsugarak szerelmes
hánykódásában. Még látszik
a tegnapi tűz nyoma, a szétszórt kövek,
érezni az eldobált sörösdobozokba menekült
lélekfoszlányokat, de a hangok felszívódtak
a levelek zúgásában.
Kavarog a tisztás. Lomhán hullámzik,
akár a részegségből ébredő test széttartó
erői. Kavarog a tisztás. Tudod jól,
te vagy az áldozat. Házadból, szobádból,
ruhádból, testedből kilépő tisztaságodban.

NECZ DÁNIEL

Kórkert

Mint kókad, beteg növények
a végtagok.
Az arcokra halvány, gyógyszerzagú
napfény csöpög.
Az összetört testek mozdulatlanok –
tömör, fehér gipszangyalok.
Te is ott fekszel, és vastagon
befutnak a drótok.
Olyan az egész, mint egy intravénás dzsungel.
Hosszú fémindákon át kering az inger,
az étel, az ital, az álom.
Mint a bonszaifa ága, úgy tekereg itt a lélek,
bele a másvilágba.
Néha ezt-azt kicserélnek, tisztítanak;
én tehetetlenül állok.
Nem sokáig tudok már maradni. Még azért
várok kicsit, és nézlek, mint valami
nagyon öreg virágot.

Körtebor

Egyre megfoghatatlanabbak a dolgok,
mintha minden tárgy, mozdulat és arc
folyékony lenne. Jó volna
ilyenkor elmenni hozzád,
és egy-két dolgot megbeszélni.
Vajon mennyi most egy út Ferihegyről
a Mennybe?
Lassú, komor körtebor iszom,
és már ázott gyümölcs ízű tőle a lelkem.
Kint ülök egy csapat ismeretlennel
egy esti csendbe mártott telken.
Lassan úgy érzem, elpárologok,
szokásaim zsíros, kiélt foltokká válnak,
de minek magyarázzam? Ezt az utat
te is végigjártad.
Régen szerettem volna nagyon nem te lenni,
feloldódni ölelésben, ételben, utcazajban.
Kortyolok, és öregszem;
mint átázott papíron, egyre inkább te ütközöl ki rajtam.

FEHÉR RENÁTÓ

Melba kocka

Az ingeid lassan elvásnak,
a bőrkabátba viszont nem vállasodtam bele.
A nadrágok derékban bők, amúgy meg rövidek.
Tudtam, hogy a gyász hirdetésbe
J. A.-t kell idézni,
azóta kartávolságban van.
Többi bálványunkat a rajzszög fenntartja még.
Mikor pelyhesedtem
anyu órákig böngészte a kezelési útmutatót,
de a villanyborotva helyett azóta is hagyományosot használok.
Majdnem minden ügyben felmentettünk.
Csak a könyvtár haragos.
Nem tudják, hogy a köteteket
én nem vittem vissza.
Szombatonként melba kockát kapnál virág helyett,
de ha tudnék is venni valahol,
annak biztosan veled járt le a szavatossága.

Az átképzett tanár

Ülök kádban, fotelben, teraszon,
kicsoszogok a piacra, átfestem a régi játszóteret.
Az emlékezéshez szervezem a napokat,
mert családdá minket a történetek tettek.
Ezeket, *sajátok híján*, újramesélem
(apám leveleiből, nagyapám naplójából),
hozzájuk öregszem, ahogyan később kéne tenni,
és elalszom magam mellett.
Így tanulom és tanítom meg
(mint az átképzett tanár,
egy leckével a diákok előtt),
hogyan kell felnőtté, szülővé, szépkorúvá válni.
De az újak már átfogalmazzák a szabályokat:
a hunyó lesz a hős, a keresés győzelem.

A hála jogán

Beküldtél omladozó sírkövek közé,
hogy utána kimenthess onnan.
Ha rémálmaim voltak jobban féltél nálam,
a görcsös szorításod miatt nem tudtam visszaaludni.
Nem tanítottál meg mosni magamra, és most
a szennyest emlegetve érvelhetsz értem.
Füredtél tízéves koromig, és a hátamba
(ahol nem láthattam) tökéletes átkokat karmoltál
az idegen nőkre, akik aztán tényleg megérkeztek.
Most az ágyamban alszol minden éjszaka
(ott nem érzed magad talán annyira egyedül).
Én akkor szöktem el, amikor rájöttem:
nálunk a hála jogán bármi kizsarolható.
És te azóta nem érted meg, hogy
a sértődöttek körül gyorsabban múlik el az idő,
és hogy hiába kiabálsz, nem tudsz megvédeni.
Neked lettem férfivá, hogy hagyj már végre békén.

MECHIAT ZINA

Pipacs

A talpadat meg szétszabdalták a borospohár szilánkjai, te meg táncoltál a hófehér lepedőn, és azt mondtad pillangókat rajzolsz, meg virágos rétet pipacsokkal. Én meg csak ültem a fotelban egy piros ruhában, és végignézttem rajtad, a hózentrógereden, meg a rongyos alsógatyádon. Hát így állunk, megint megőrültél egy kicsit életem, de ne aggódj. Majd egyszer meggyógyulsz te is. A világból már kiloptad a rokonságot, már csak belőlem kell. De akkor mindketten olyan nagyon egyedül leszünk.

Ujjlenyomat

„És ne vigy minket a kísértésbe, könyörgünk estefelé, csakhogy a bűn az ajtón kopog ám, sőt bejön a szobánkba, sőt egész az asztalig jön előre. Távoztasd hát el a forró serpenyőt, amelyen ég a húsunk, lévén az állat énbennem oly igen esendő.”

És leestél az ágyról, és a hüvelykujjad markolászta. Nem, ezen nem vörös a köröm, nem ez nem karmol, ez csak koszos és rövid, ezzel csak palántázol. Kérges, motyogod magad elé, kérges ez is, hát így esett, megkérgesedtünk, ugye barátom? Mondod a hüvelykujjadnak, az meg nem válaszol, csak bárgyún tartja magát, mint te. És fennen szólítod magad, hogy ne menj tova a kísértésbe, de te benned az állat oly esendő. Ezt mondtad nekem is, amikor kigombolkoztam, meg amikor vörösre festettem a körmömet meg a számat, aztán barackot ettem. Most meg ott fekszel az ágyad mellett, én meg megölelnék, de te nem hallgattál rám annakidején, úgyhogy eltávoztam tőled, és azt hittem húzom magam után a forró serpenyőt, de az ott serceg alattad, és csak a hüvelykujjad lóg ki belőle. Elpirulok és mosolygok ha rád gondolok. Szeretem az ujjaidat.

KOOSÁN ILDIKÓ

Nyírfa

Karcsú ágain méteres zöld szakáll
ferdén kileng, és újra visszazáll
a vonzás örök törvénye szerint,
hogy újra lengjen fel és le megint.
Könnyű szél motoz, akár a csitri lány
kibontott, hosszú, loboncos haján,
és ring a nyír, bókolva hajladoz,
hullámot vet, játékos zöld habot,
majd mintha ölelnék, megadja magát,
feltárul, mélyen kivillan ott az ág
fehér kérge, rajt' simulva csügg a fény,
szelíden kutat a titok rejtekén...
Figyelem rég, önzés, áldozat
születik, haldoklik ablakom alatt,
suttyó fácskából közel anyányi.
Lombja terül, ha újra itt a nyári
hőség, s a tél rettenve visszahőköl,
ha barkát szó tavaszi fénymezőből.

Ha visszaköltözöl

Kopott keret, a kép mögötti fal
világosabb. Ha visszaköltözöl,
rendezzük át, feledjük el a
megszokásokat. Meglátod,
jól megleszünk, külön szobában
ébredünk, nem nagy áldozat.
Te újra írsz, reggel kávét
iszol, és adsz nekem, ha jut,
felveszed a régi papucsod,
élsz, mintha itt sem lennék,
de én, mert társad szeretnék
lenni, megérteni a dolgokat,
– hisz nem köt hozzám semmi,
élőhelyem szerves része
vagy, – kutatnám észrevétlen,
ami múltunkból megmaradt.

Viharos tercinkák

Viharos szél tombolt minap,
fákat csavart ki tövestől
az elszabadult indulat.

Por, levél kerengett le, s föl.
Kupacban húzta meg magát
avardomb, fénycsík az estből

szusszanásnyit, s gurult tovább.
Hullám-fodrozott pocsolya,
magasba lendülő faág

fogta fel, lökdöste tova.
Felhők ráncba vont homlokán
az eső szétbomló szálhaja

lobogott, ahogy az orkán
cibálta, s tőből kiszakadva
zúdult le lombsátrak fodrán

a vonagló fákra, apraja
nagyja, mint gumilabda
aszfaltra, korhadt kerti padra,

s fészkeből egy ázott rigó...

Végül kifúlt, vagy tán elunta,
ahogy egy bennünk pusztító
vihár tépázva hagy magunkra.

Bárzongorista

Az utat leste, meg azt, hogy van e tiszta hely, egy szakadt plakát nézett vissza, s a ráfestett vigyor, csomagját, mint féltett porcelánt kézbe vette. Bárzongorista immáron harminc éve Svájcban, előkelő lokálban, s amíg a harmincötösre várt, kissé félre állt, áriát dúdolt magában. Ki se nézné belőle senki, megkopott rajt az esték fénye, ő, ki a hangulatot teremtí fényezett lazactál, extrém koktélok élvezetéhez, meghajol, ha szól a taps bravúros futam, divatos zeneszám után, de persze ritka ez, pincérnek sem dukál, ha tállal, pohárral egyensúlyoz, s a zsonglőr bárpultos, ha sékert dobál, robot csupán, ezért fizetnek az előkelők, pléhboyok, fogadott szeretők, hűvös tartózkodással tüntető sztárok, világfi naplopók. Visszafogottan, mintegy bocsánatkérőn végzi a munkát, percekre vonulhat félre. Ma gyásza van, meghalt az apja, ezért a gyertya a kis csomagba', majd reggel otthon gyűjtja meg, pezsgót tölt pohárba, iszik, hogy kábultan zuhanjon ágyba, feledni fájdalmas valót – mert életre szülte, s anyja lett a holt –, álmában játszik majd csöndes altatót a vén ivósnak. Éveket küzdöttek át, talán nem is az apja volt...

KARÁDI MÁRTON

egy újabb rossz változat

hiába minden, hiába van hitem,
ha a halottakat isten úgy hagyja a sivatagban
mint gyerek a homokozóban a megunt játékszereket
magamban sem bízom, csak ceruzával húzok a festményeimen szereplők
tenyerébe életvonalat,
elemlámpával radírozom le a papírról
árnyékomat
és már nagyon régóta kizárólag pépeset eszem,
csak álmomban csikorgatom néha a fogam
végül azt hittem hozzád talán mégis lesz erőm.
de ahogy követtelek, lábnyomod feltörte a cipőm.

napokká hajtogatott idő

korábban
mialatt beszéltél, unottan mocoogtak a nézők,
mint szádban a tejfogak,
most persze élvezik minden szavad
mert talán ma utoljára kelsz fel,
mint ahogy a fű is kiegyenesedik még lépteid után
és talán utoljára indulsz útnak, miután
olyan véglegesen, mint ingujjba a jobb karod
véred fiad ereibe bújtatod
nem számít, hogy egy helyben maradnál,
lábad már kinőtte régi nyomod,
azt meg végképp felesleges kiprovokálnod,
hogy szájba vágjon, aki szembejön, a legelső.
fogad már olyan tartós, mint föld ínyében a sírkő.

